

15. Гріщенко І.В., Клівіденко Л.М. Теоретичні підходи формування інноваційно-інвестиційного потенціалу підприємств / І.В. Гріщенко, Л.М. Клівіденко // Соціально-економічний розвиток України в умовах світової фінансової нестабільності : зб. наук. праць наук.-практ. конф. з міжнар. участю (9 квітня 2014 р.). – Вінниця : ВНІЕ ТНЕУ. – 2014. – С. 32-34.

Гріщенко І.В., викладач кафедри гуманітарних та фундаментальних дисциплін, Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ;
Балахонова О.В., д.е.н., доцент, професор кафедри економіки та менеджменту, Вінницький інститут Університету «Україна»;
Васалатій О.М., магістрант 2 року підготовки, спеціальність «Менеджмент», Вінницький інститут Університету «Україна»

МЕТОДИКА ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ ЗАПАСІВ ПІДПРИЄМСТВ

METHOD OF FINANCIAL CONTROL OF SUPPLIES OF ENTERPRISES

Анотація. У статті досліджені твердження фінансової звітності в процесі фінансового контролю запасів у розрізі окремих категорій. Запропонована загальна модель фінансового контролю запасів підприємств. Визначені основні етапи контрольної перевірки запасів. Виділені фактори, які необхідно враховувати при визначенні переліку документальних тестів.

Ключові слова: запаси, виробничі запаси, матеріальні активи.

Abstract. In the articles probed of claim of the financial reporting in the process of financial control of supplies in the cut of separate categories. The general model of financial control of supplies of enterprises is offered. The basic stages of final check of supplies are certain. Factors which must be taken into account at determination of list of documentary tests are selected.

Keywords: supplies, production supplies, tangible assets.

Постановка проблеми. Зміна економічних засад діяльності підприємств за умов інтенсивного розвитку зумовлює необхідність удосконалення економічних структур установ. Для успішного функціонування, за умов зростаючої конкурентоспроможності, підприємства повинні досягти наступної мети: підвищити ефективність використання внутрішніх ресурсів та пристосуватися до нових умов господарювання. Невід’ємною складовою, яка допомагає забезпечити досягнення даної мети, є підвищення ефективності управління запасами.

Актуальність обраного напрямку дослідження перш за все обумовлена необхідністю формування вірної та неупередженої інформації для подальшого її використання в процесі фінансового контролю збереження і використання запасів підприємствами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемою дослідження запасів науковці займаються досить давно, і багато з них зробили вагомий внесок у розвиток як теоретичних, так і практичних аспектів питань управління запасами підприємств та організацій. Основні теоретичні положення щодо визначення суті та управління запасами були розроблені такими науковцями, як Гуцайлюк Л., Павлюк В., Сопко В., Мних Є., Кравченко Г., Барабаш Н., Безродна Т., Воробієнко А. та інші.

Проте надходження і використання запасів на підприємствах повинно здійснюватися індивідуально з урахуванням галузевих особливостей діяльності кожного підприємства окремо, і саме вирішенню цих проблем приділили увагу такі вчені, як: Гущина В.М.,

Железняк В.Ю., Лагоцький Т.Я., Любезна І.В., Ляшенко О., Ткаченко Н., Федосова І.В. та інші.

Формулювання цілей статті. Суспільне значення фінансового контролю полягає в зниженні ризику користувачів фінансової звітності, які оцінюють результати господарської діяльності підприємств. Враховуючи вимоги системного підходу до проведення фінансового контролю, в процесі планування необхідно виділити основні складові елементи фінансового контролю запасів (об'єкт, суб'єкт, мета контролю, функції суб'єкта тощо).

Виклад основного матеріалу дослідження. При розробці методики фінансового контролю запасів підприємств необхідно враховувати дотримання вимог Інструкції з обліку запасів, відображення операцій у фінансовій звітності, їх підтвердження або спростування.

Твердження фінансової звітності в процесі фінансового контролю можуть бути поділені на ряд категорій, таких як наявність, права і обов'язки, факт події, повнота, оцінка, вимір, представлення і розкриття (табл. 1). Зазначені категоріальні аспекти звітності доцільно враховувати при плануванні етапів фінансового контролю і контрольних процедур.

Таблиця 1

Твердження фінансової звітності в процесі фінансового контролю запасів
у розрізі окремих категорій

Спрямованість етапів	Характеристика спрямованості етапів
1	2
Наявність	Запаси були фактично наявні на дату складання звітності
Права і обов'язки	Установа мала право власності на наявні запаси
Факт події	Відображені в обліку операції з запасами були дійсно здійснені у певному періоді
Повнота	Всі запаси були повністю відображені в обліку та звітності
Оцінка	Запаси оцінені і відображені в обліку та звітності за правильною вартістю
Вимір	Операції з запасами були достовірно виміряні і відображені в обліку та звітності в повному обсязі
Представлення і розкриття	Розкриття, описання і класифікація запасів в фінансовій звітності у відповідності з правилами її підготовки

Запаси підприємств як об'єкт фінансового контролю входять в якості складової частини до сумарних активів установи. Внаслідок цього при розробці методики фінансового контролю запасів підприємств необхідно враховувати певні загальні характеристики діяльності установи (вид діяльності, зовнішнє середовище, особливості системи обліку і внутрішнього контролю тощо).

Таким чином, загальна модель фінансового контролю запасів підприємств повинна складатися з наступних стадій:

- вивчення загальної інформації щодо підприємства;
- оцінка властивого ризику та ризику невідповідності внутрішнього контролю;
- складання програми фінансового контролю запасів підприємств;
- проведення фінансового контролю запасів підприємств;
- оцінка зібраних доказів та складання акту ревізії.

Якщо керуватися загальнонауковим методичним прийомом фінансового контролю, то при оцінці системи необхідно враховувати всю множину факторів, що здатні впливати на її функціонування.

Проведення оцінки впливу зовнішніх і внутрішніх факторів на ефективність функціонування системи обліку і внутрішнього контролю на підприємстві неможливе без належного врахування причинно-наслідкових зв'язків між явищами.

Для реалізації системного підходу при здійсненні фінансового контролю важливе значення має планування, оскільки воно забезпечує вироблення головної стратегії і

напрямоків проведення перевірки. Виходячи з трьох основних етапів, які проходять запаси на підприємстві, ми пропонуємо при плануванні фінансового контролю визначати наступні основні етапи контрольної перевірки запасів:

- контроль запасів на етапі придбання;
- контроль запасів на етапі зберігання;
- контроль запасів на етапі використання.

В процесі фінансового контролю для виявлення помилок можуть бути використані процедури документальної перевірки. При визначенні переліку документальних тестів і напрямів їх застосування необхідно враховувати такі суттєві фактори:

- оцінку властивого ризику та ризику невідповідності внутрішнього контролю;
- очікувану ефективність та продуктивність доступних процедур перевірки;
- структуру інформації, що вивчається, та її надійність.

Висновки. Виходячи з викладеного, в процесі організації фінансового контролю збереження і використання запасів підприємств необхідно розробити програму перевірки, в якій має бути викладений повний перелік процедур контролю, для подальшого застосування в процесі збору інформації.

В процесі вироблення методологічного підходу до процесу фінансового контролю, обґрунтування тверджень та для підтвердження відповідності здійснених процедур контролю прийнятним нормативно-законодавчим актам важливе значення має структура і зміст робочої документації ревизора.

Враховуючи це, в процесі планування фінансового контролю збереження і використання запасів бюджетної установи необхідно розробити ряд форм робочої документації для опрацювання різних етапів контролю запасів (реєстр виявлених помилок, робочі записи тощо).

Список використаних джерел

1. Балахонова О.В. Актуальные проблемы совершенствования институциональных условий местного развития / О.В. Балахонова // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент : збірник наукових праць. – Одеса : МГУ. – 2010. – Вип. 1. – С. 89-92.
2. Балахонова О.В. Инновационные подходы в прогнозировании социально-экономических процессов / О.В. Балахонова // Проблемы и перспективы сотрудничества между странами Юго-Восточной Европы в рамках Черноморского экономического сотрудничества и ГУАМ. – Одесса-Севастополь-Донецк : ДонНУ, РФ НИСИ в г. Донецке. – 2011. – С. 72-75.
3. Балахонова О.В. Мотивация социальной ответственности бизнеса : методология и направления реализации / О.В. Балахонова // Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». – Харків : НТУ «ХПІ». – 2011. – №7. – С. 77-85.
4. Балахонова О.В. Науково-методичні аспекти формування соціально-економічної політики / О.В. Балахонова // Економіка харчової промисловості. – Одеса : ІПРЕЕД. – 2011. – №3(11). – С. 74-78.
5. Балахонова О.В. Удосконалення аудиторської оцінки фінансового стану підприємства / О.В. Балахонова // Ринкова економіка : сучасна теорія і практика управління : зб. наук. праць. – Одеса : Одеський національний університет ім. І. Мечникова. – 2014. – Вип. 2/2. – Т. 1. – С.12-19.
6. Балахонова О.В. Удосконалення обліку постачань на основі побудови моделі партнерства / О.В. Балахонова // Електронне наукове фахове видання «Глобальні та національні проблеми економіки». – 2015. – Вип. 3. – С. 816-820.
7. Гріщенко І.В. Види інвестиційно-інноваційної політики підприємств України / І.В. Гріщенко // Науковий вісник ВКІ «Економіка : сучасні проблеми та перспективи розвитку в кризових умовах». – Вінниця : ТОВ «Меркьюрі-Поділля». – 2014. – С. 82-84.
8. Гріщенко І.В. Розвиток підприємств України на основі проектування інвестиційно-інноваційного потенціалу / І.В. Гріщенко // Соціально-економічний розвиток України в

умовах світової фінансової нестабільності : зб. наук. праць наук.-практ. конф. з міжнар. участю (9 квітня 2014 р.). – Вінниця : ВННІЕ ТНЕУ. – 2014. – С. 248-250.

9. Гріщенко І.В. Теоретико-методологічні основи інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств / І.В. Гріщенко // Вісник Хмельницького національного університету. – 2009. – ХНУ. – С. 142-144.

10. Гріщенко І.В. Методи розвитку технологічної бази інноваційно-орієнтованих підприємств / І.В. Гріщенко // Розвиток освіти, науки, економіки в умовах інтеграційних процесів : зб. наук. праць. – Вінниця. – 2017. – Т 1. – С. 47-49.

11. Гріщенко І.В., Балахонова О.В. Економічна сутність грошових коштів підприємства / І.В. Гріщенко, О.В. Балахонова // Розвиток освіти, науки, економіки в умовах інтеграційних процесів : зб. наук. праць. – Вінниця. – 2017. – Т 1. – С. 25-27.

12. Гріщенко І.В., Балахонова О.В. Система забезпечення інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств / І.В. Гріщенко, О.В. Балахонова // Шляхи активізації інноваційної діяльності в освіті, науці, економіці : зб. наук. праць. – Вінниця. – 2016. – Т 1. – С. 145-147.

13. Гріщенко І.В. Забезпечення стійкого розвитку підприємств малого і середнього бізнесу в Україні / І.В. Гріщенко // Регіон : особливості розвитку і управління в умовах децентралізації влади : зб. наук. праць наук.-практ. конф. (16-17 березня 2015 р.). – Вінниця : ТОВ «Меркьюрі-Поділля». – 2015. – С. 113-116.

14. Гріщенко І.В., Громова О.Є. Методи підвищення інвестиційно-інноваційного потенціалу підприємства в умовах забезпечення конкурентоспроможності продукції / І.В. Гріщенко, О.Є. Громова // Регіональна бізнес-економіка та управління. – Вінниця. – 2014. – №1(41). – С. 14-18.

15. Гріщенко І.В., Клівіденко Л.М. Теоретичні підходи формування інноваційно-інвестиційного потенціалу підприємств / І.В. Гріщенко, Л.М. Клівіденко // Соціально-економічний розвиток України в умовах світової фінансової нестабільності : зб. наук. праць наук.-практ. конф. з міжнар. участю (9 квітня 2014 р.). – Вінниця : ВННІЕ ТНЕУ. – 2014. – С. 32-34.

*Гріщенко І.В., викладач кафедри
гуманітарних та фундаментальних дисциплін,
Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ;
Балахонова О.В., д.е.н., доцент, професор
кафедри економіки та менеджменту,
Вінницький інститут Університету «Україна»;
Канівець С.В., магістрант 2 року підготовки,
спеціальності «Менеджмент»,
Вінницький інститут Університету «Україна»*

МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ЗАБОРГОВАНOSTІ ПІДПРИЄМСТВ

METHOD OF ANALYSIS OF DEBT OF ENTERPRISES

Анотація. У статті відмічено вагомість дослідження розмірів заборгованості, що обліковується у статтях звіту про фінансовий стан, тобто тієї яка фактично є на даний момент в установі. Наведено основні методи аналізу заборгованості підприємств: суцільний та вибірковий. Наведені етапи аналізу заборгованості підприємства. Узагальнені напрями аналізу заборгованості підприємства. Уточнена методика фінансового аналізу заборгованості підприємства.

Ключові слова: заборгованість, заборгованість підприємства, фактори впливу на заборгованість.